

Dayanıklılık, sebat ve benzeri alışkanlıklar, ilkeli bir eğitim görülürse erken çocukluk döneminde özel çaba sarfetmeden kazanılırlar. İlerde kazanılmaları çok daha güçtür ve çok büyük efor isterler. Bu nedenle çocuğun oyunu, bizim işimiz, ev işlerimiz kadar, hatta gelişimi açısından onun için daha önemli olan baş uğraşısıdır ve olmalıdır.

Not: Dikkat dağınıklığının tek nedeni televizyon değildir. Çeşitli faktörler rol oynayabilir. Okul durumu iyi olmayan çocuklarda da televizyona doğru bir kaçış söz konusu olmaktadır.

Uzun süre televizyon seyretmek, bağımlılığa yol açabilir.

Arkadaşlarla buluşup oynama, sosyal ilişkiler kurma süresini de kısaltır. Sosyal davranışlar ise, grup ve toplum içinde etki-tepki ilişkisi çerçevesinde, gerçek hayatta yaşanarak öğrenilirler. Bunun için bol zaman ayırmak gerekir. Eve kapanmak yalnızlaşmaya, can sıkıntısına, elini hiç bir şeye sürmeme eğilimine yol açabilir.

Birlikte de olsa çok televizyon seyretmek, birbirine söyleyecek şeyin ne denli az olduğunun önemli bir göstergesidir. Özellikle **birlikte yemek** yerken televizyon seyretmemek gerekir. Bu zamanı gün içinde neler olup bittiği gibi konulara ayırmak, **aile içi iletişim açısından büyük önem taşır.**

Aile üyelerini iyi dinlemek, kalbinden geçenleri anlamaya çalışmak, düşüncelerini dürüstçe ve yaptırımlardan çekinmeden söylemek, aile içi iletişime çok zaman ayırmak, canlı ve sevecen bir aile yaşamının önkoşuludur. Yıllarca birlikte yaşayıp birbirlerinin kalbinden geçeni bilmeyen, buna ilgi duymayan insan sayısı küçümsenmeyecek kadar çoktur.

Reklamın amacı, bir ürünün - övülen faydası ve kalitesinden bağımsız olarak - satışını azamileştirmektir. Tarafsız bir bilgilendirme veya eğlendirme amacı taşımadığını anlatınız.

Olası Korkular - Mutlu Bir Son

Yaşları ilerledikçe çocuklar heyecanlı filmler görmek isterler. Korkularının sınırlarını tesbit etmek ve aşmak isterler. Böylece korku veren an ve durumlarda nasıl bir tavır takınacakları konusunda güven duygusu kazanmış olurlar.

Heyecanlı bir yayını neden seyretmek istediğini önceden konuşunuz ve ondan sonra seyredip seyretmemesine izin veriniz ve **muhtakak birlikte**

seyrediniz. Gerilim yaratan, heyecanlı sahnelerde çocuğu gözlemleyiniz. Bu durumlarda nasıl davrandığınızı anlatınız. Korku veren sahneleri zihinlerinde düzenleyip değerlendirebilmeleri için, sadece ve sadece **kavrayabilecekleri** veya **hoşlarına giden programları seyretmelidirler.**

Filmlerde **sahnelerin oynandığını açıklayınız.** Yanlışlıkla kan gösterilen bir sahneye denk geldiyse, filmdeki kanın boya veya ketçap olduğunu göstererek, oynayarak anlatınız. Hemen kanal değiştirip çocuğu korkusu veya merakı ile yalnız bırakmayınız. Seçiminizi önceden iyi yapınız.

Heyecanlı ve gerilim yaratan filmlerin küçük çocuğun ruhsal sağlığı açısından iyi bir şekilde sona ermesi önemlidir. **Gereğinde hayal gücünüzü kullanarak bir mutlu son bulunuz.**

Hangi yaşta hangi film?

Almanya'da filmlerin ve video kasetlerinin hangi yaş sınırının altındakiler için tehlikeli olduğu yazılıdır. Bu yazı, filmin kalitesi hakkında bilgi içermez. Paralı/parasız ticari program dergileri bu konuda pek yardımcı olmazlar.

Yılda 3 kez çıkan çocuk TV program dergisi **Flimmo** bazı kütüphane ve eczanelerde bedava dağıtılmaktadır. Bir kez sipariş veren derneklere de düzenli ve ücretsiz olarak çok sayıda gelmektedir. **www.flimmo.de** internet sayfası da **yaşa göre ayrıntılı ve güncel program değerlendirmesi** yapmakta, **çok yönlü geniş bilgi** vermektedir.

Die Sendung mit der Maus veya *Löwenzahn* gibi çocuk programlarından büyükler de çok şey öğrenebilirler. *Kinderkanal*'da da pek çok uygun yayın bulabilirsiniz. Çizgi film, çocuk filmi demek değildir; lütfen unutmayınız!

Programmberatung für Eltern e.V. (Flimmo)
Tel.: 089-63808-280
Fax 089-63808-290
E-Mail: herausgeber@flimmo.tv
Internet: www.flimmo.de

Küçük çocuklar bakarak, duyarak, koklayarak, tadına bakarak ve dokunarak gerçek yaşam ortamlarını öğrenip tanırırlar.

Dört yaşından küçükler

- Bildikleri eşya ve nesnelere dahi hareketli resimlerde görünce, tanımak için çok zamana ihtiyaçları vardır.
- Karmaşık resim ve sahnelerin içeriğini bütünlüğü içinde anlayamazlar.

- Ses ve gürültülerin anlamını yorumlayamazlar; dramatik müzik ve büyük gürültülerden korkarlar.
- Sembolik anlamlı resimlerin ne anlama geldiğini (örneğin yere düşen yapraklarla sonbaharın kastedildiğini) kavrayamazlar.

Üç yaşından küçükler televizyon seyretmemelidir.

Bu sorumluluğunuzu yerine getirme durumunda değilseniz, çocuğu televizyonun başında yalnız bırakmayınız, kesinlikle yanında bulununuz. Bu yaşlardaki çocukların gerçek yaşam ortamını tanıyıp öğrenmesi ve sosyal ilişkiler kurup pekiştirmesi gereklidir.

Üç ile beş yaş arasında çocuklar filmleri çoğu kez bütünlüğü içinde algılayamazlar. Tek tek sahneler umulmadık ölçüde kuvvetli bir etkide bulunabilir, tepkilere yol açabilir.

Beş ile yedi yaş arasında filmin konusunu bütünlüğü içinde anlama yeteneği gelişmeye başlar. Gerçek ile hayal ürünü şeyler arasındaki farkı kavrama yeteneği daha pek gelişmemiştir. Zaman, mekân ve sahne değişmelerinin, çapraşık görüntü oyunlarının, film efektlerinin anlam ve amaçlarını doğru değerlendiremezler. Dikkatleri tek tek sahnelerle yöneliktir.

Yaklaşık on yaşından itibaren soyutlama yeteneğinin artması ile birlikte sahneler dizisini, geçmişin yansıtılmasını vs. anlamaya başlarlar ve gördükleri ile kendi aralarına mesafe koyabilirler. Ancak bu, filmlerin bu yaş çocukları üzerinde zararlı etkiler bırakmayacağı anlamına gelmez.

08/2005
Auf.: 500

AÇILIM

Rosenheimer Str. 135
81667 München
Tel: 089 - 44 11 97 80
Fax: 089 - 44 11 97 81
@: aili.poyraz@aka-muenchen.de

Präventive Arbeit mit Migrantenfamilien
Träger: AKA - aktiv für interkulturellen Austausch e.V.
Zuschussgeber: Stadtjugendamt der LH München

www.acilim.de

Dört - beş yaşından sonra çocuğunuza televizyon seyretmeyi yasaklayamazsınız. Yasaklansanız dahi o, sizden gizli olarak arkadaşlarının evinde, büyük anne ve büyük babasının yanında vs. seyretmenin yolunu bulacaktır. Kaldı ki, bilinçli, sınırlı ve kontrollü kullanıldığı zaman televizyondan da öğrenecek çok şey vardır. Sorun sizlerin kendinizi disipline ederek onu yönlendirmeniz ve ona olumlu örnek olmanızdır.

Kendinizi çocuk yattıktan sonra televizyon seyretmeye alıştırınız.

Çocuklar "iyi" ve "kötü" arasındaki mücadele ve gerilim ile ilgilenirler. Bu tür rollere girerler. Bu gelişimleri açısından önem taşır. Çoğu çocuk, anne-babaların endişelerinin tersine beğendikleri film kahramanlarının davranış ve değer yargılarını olduğu gibi üslenmez, süzgeçten geçirir. Her çocuk ayrı bir şahsiyettir ve televizyon yayınlarını kendine göre algılar. Önemli olan **çocukları seyrettiklerini anlatmaya teşvik etmek ve onları can kulağı ile dinlemektir. Ve her konuda örnek olmaktır.**

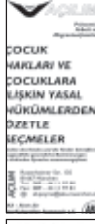
Kesin Kurallar ve Tutarlı Uygulama

- Ne zaman, ne kadar, hangi yayınları seyredileceğini **açık ve kesin kurallarla** belirleyiniz. Muhakkak gelecek haftanın TV programını **birlikte** gözden geçirip uygun programları belirleyiniz. Televizyonun başına geçip neyi izleyeceğinizi o anda kararlaştırmak kötü bir yöntemdir.

Uygun olduğu sürece program seçiminde çocukların **ilgi alanlarına ve isteklerine saygı** gösterin. Onları yönlendirin.

- Televizyon seyretmeyi **haftada bir kaç gün** ile sınırlamak yararlıdır. Yayın kısa olmalı, okul öncesi çocuklarda mümkünse yarım saati aşmamalıdır. Arka arkaya bir kaç yayın seyredilmemelidir. Bilgisayar oyunları süresi televizyon süresinden çıkarılabilir.

- Her çocuk programı da uygun değildir. Bazı yayınlar – filmin iyi kahramanı tarafından dahi olsa – sorunları **şiddet** yoluyla çözmeyi telkin ederler. Arada reklam sokuşturulan yayınlardan kaçınınız. Seyir süresi uzar, konu dağınık, hemen başka programa geçilir.

- Çocukla **birlikte televizyon seyretmek**, en doğru yoldur. Bir şeyi anlayamadığı veya heyecanlandığı zaman, konuşmak, sormak ve tepkilerini göstermek ister. Filmin sonuna kadar bekleyemez. Bazen yerinde duramaz. Ruh halini takip etmek, anında açıklamalar yapmak gereklidir. Film bitince kendisini konu hakkında konuşmaya, olası gerilim ve korkularını dışa vurmaya teşvik ediniz, yatıştırıcı sözler ve açıklamalar getiriniz, filmin gerçek olmadığını izah ediniz.

Ayrıca: Çocukların televizyondaki rolleri veya kavgalı döğüşlü sahneleri taklit etmeleri doğaldır. Aile içinde, arkadaş çevresinde, anaokulunda ve ilerde okulda, kısaca **gerçek yaşamdaki davranış ve deneyimler** ve bunların yol açtığı duygusal etkiler karakter gelişiminde **çok** daha **büyük rol oynarlar**.

- Çocuk televizyon seyrettikten sonra hemen yatmaya gitmemelidir. Yatışması ve başka konulara yönelmesi için zamana ihtiyacı vardır. Zamanlamayı buna göre yapınız, **yatma saatinden en az yarım saat önce televizyon seyretme işi bitmiş olmalıdır**.

- Çocuğa bakması için emanet ettiğiniz kişilerin de sizin koyduğunuz kurallara uyup uymadıklarından emin olmalısınız. Emin değilseniz, en azından kendi evinizde uzaktan kumanda aletini saklayabilirsiniz.

- Çocuğun yeterli bir mesafe bırakarak rahatça oturmasına, televizyonun sesinin de yüksek olmamasına dikkat ediniz. Aşırı gürültü, yüksek ses (örneğin bazı oyuncak cep telefonları) kalıcı duyma bozukluklarına yol açabilir. Yatarak ve abur cubur şeyler yiyerek televizyon seyretmek sağlığa zararlıdır. **Evde bir televizyon yeterlidir. Çocuk ve yatak odasında televizyonun yeri yoktur.**

Kontrolsüz, gözetimsiz ve aşırı televizyon tüketimi

- Çocuk gerçekte hayal ürünlerini ayırtedemez, izlenimlerini bilinçli şekilde değerlendiremez. Dışa vursun vurmasını korkular yaşayabilir. Bunlar uyku ve dikkat bozukluklarına yol açabilir.

Televizyonda gösterilen şeylerin hangisinin hayal ürünlerini hangisinin gerçekleri yansıttığını izah etmek, çocuğun seyrettiklerini zihninde süzüp ayırabilmesi ve düzenleyip değerlendirebilmesi için gereklidir.

- Çoğu programlarda yaşam tarzı pembe gösterilir. Herşeyin ak ve kara olmadığını, bu ikisi arasında çeşitli ara renklerin olduğunu, örneğin erkeklerin hep güçlü ve başarılı kadınların ise hep güçsüz, başarısız ve hep erkekler tarafından kurtarılan kişiler olmadığını izah etmek gerekir.

- Haber programlarında aşırı derecede şiddet içeren görüntüler, savaş görüntüleri de gösterilir. Bu tür veya gelişimin nasıl olacağını kestiremediğiniz canlı yayınları çocukların seyretmemesi için önlem alınır.

- Filmlerde "iyi" kişi ve tarafın, şiddet kullanarak "kötüleri" yenmesi sık sık gösterildiği için, çocukta "iyi bir sonuç elde etmek adına şiddet kullanılabilirceği" gibi tehlikeli bir inanç doğabilir.

- Uzaktan kumanda aleti ile kanaldan kanala geçmek, çocuklarda **konsantrasyon bozukluklarına** yol açabilir.

- Bazı yayınlar düzgün olmayan, yarım yamalak sözcüklerle doludur. Bunları taklit, çocuğun konuşma gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir.

- Çocukların doğasında hareket etme dürtüsü vardır. Televizyon seyretmek ise hareketsizlik demektir. **Uzun süre hareketsizlik** hareket dürtüsünün kötürümleşmesi ve bedeninin tembelleşmesi demektir. Spor programı izleyerek değil spor ve hareketle dinçlik ve sağlık kazanılır.

- Çocuklar bir **düğmeye basarak** önerilerine sunulan hazır programlara, seyirlik **eğlenceye** çabuk alışır. Kendi başına oynama sabrı, dolayısıyla uzun tahammül ve sebat isteyen işlerle uğraşma istek ve yeteneği gelişmeyebilir, güdükleşebilir.

"Televizyon çocuklarının" biraz uzun uğraşlar üzerinde yoğunlaşmadıkları, derste çok çabuk canlarının sıkıldığı ve ilgisiz kaldıkları daha sık görülmektedir. Okul ve işte ise düzenli ve sistematik çalışmak, uzun erimli işlerle uğraşmak gerekmektedir.

